

Izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—.
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda šteč. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo:
Celje

Strossmayerjeva ulica 1.
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon Int. šteč. 65.

Mariborska oblastna skupščina.

K. — V Mariboru, 10. novembra.

Kakor vidim, je »Nova Doba« v zadnjih številkah že priobčila več ali manj vse postavke iz oblastnega proračuna za l. 1929, tudi vse »novotarije«, ki nikakor niso tako nedolžne kakor je to skušal javnost prepričati oblastni odbornik Marko Kranjc v seji dne 5. novembra. Iz proračunskega predloga se vidi, da znašajo potrebsčine za l. 1929 63.081.569 Din, kritje pa 64.336.569 Din, pri čemur bi se pokazal prebitek v okroglem znesku 455.000 Din, s katerim bi se še povečal dispozicijski fond oblastnega odbora, pardon, živinorejski in gasilski sklad.

Potrebno pa je, zabilježiti in vsaj malo komentirati nekatere navedbe v govoru oblastnega odbornika Kranjca. On je namreč trdil, da je narastek proračuna od l. 1928 na l. 1929 za celih 23.479.429 Din »naraven in zdrav pojav«. To bi tudi končno bil, ako bi se ne prevalilo skoraj pet šestin oblastnega proračuna na davkoplačevalce v oblasti — državni prispevek za one posle (osobito zdravstvene in kmetijske), ki jih je prevzela oblast, znaša l. 1929 le 11.037.043 dinarjev. Pa še ta denar je za enkrat le na papirju, ker se, kakor že poročano, čuje, da se državne dotacije le počasi nakazujejo. Dejansko se utegne zgoditi, da bomo morali sami vse plačati, in potem so pri vragu še tiste skromne investicije, ki jih sedaj izvršuje poleg subvencij oblast! To so gospodje menda tudi uvideli, ker so za l. 1929 opustili vse nove investicije. Statistika kaže, kam bode šlo proračunskih 64 milijonov (ravnam se po številkah g. Kranjca): 27,07% za zdravstvo (prej dolžnost države), 15 odstotkov za ceste (preje država in okrajni zastopi), kmetijstvo 8% (država da 2.105.120 Din za kmetijske šole in zavode, za kmetijsko-pospeševalno službo pa mora dati oblast 2.917.200 Din), oblastni odbor 8,40%, oblastna skupščina in predsedstvo 1,70%, šolstvo in prosveta 1,50%, obrt, trgovina in industrija 1,26%, socialna skrb 2% in še nekaj manjših postavk. Zdravilišči Slatina in Dobrn vzameta 25,60%, ki so pa kriti razen stavb iz dohodkov. Ako se ta razpored izdatkov in kritja med seboj primerja, ostane faktično veliko vprašanje, kaj smo pri tem sistemu z ob-

lastno samoupravo profitirali? Mor-da to, da oblastni upravni aparat v samem Mariboru vzame iz letnega proračuna več nego kmetijstvo, da o največjem oblastnem davkoplačevalcu, to je o obrti, trgovini in industriji niti ne govorim? V primeri s tem so pozitivne strani, to so nekatere cestne gradnje in regulacije, premajhen plus, zlasti če se pomisli, da sedanji klerikalni vsemogočniki dejansko izključujejo nastavljanje neklerikalnih uradnikov pri oblastnem odboru. In ali so oni trije milijoni kmetijskih subvencij kak dobiček za splošnost, če se te subvencije ne dele pod javno kontrolo na podlagi razpisov ali kakih celi javnosti znanih norm in proti javnemu izkazu vseh subvencioniranih oseb in korporacij. Ni mi znano, da bi se vsaj doslej kaj v tem pogledu storilo in moram izreči svoje začudenje, da v tem pogledu ne vrši ali finančno ministrstvo samo ali pa vsaj po velikem županstvu javne kontrole. Izjava g. Kranjca, da bodo l. 1930 objavljeni ali oblastnemu proračunu priloženi detaljirani obračuni za posamezne oblastne zavode, je slaba tolažba. Regulacija teh nučnih vprašanj mora tvoriti del programa vsake nove vlade, ki se bode lotila največjega problema naše mlade države: odprave partizanske upotrebe javnega denarja. Kakor se vidi in kakor se po vseh naših opoicijskih listih čita, Slovenija v tem pogledu ne stoji nič višje kakor naše južne pokrajine.

Včeraj je v seji podal oblastni odbornik dr. Vebke nekako dopolnitev k okvirnemu referatu g. Kranjca, to je proračunske številke po obravnavi v finančnem odseku skupščine. Ta odbor se je očividno ravnal po izjavi g. Kranjca, da bi bile vsake spremembe škodljive. Tako je tudi večina prevzela vso dejansko in moralno odgovornost za nova davčna bremenja v oblasti: za 50% doklado na občo in posebno pridobnino, za močno povišano oblastno naklado na vino, za povišani oblastni davek na že itak mnogo predrag električni tok in razne takse, pri katerih bode oblast »zaslužila« cca 800.000 Din. Zagovarjanje novih oblastnih davčnih in taksnih bremen se je gibalo v govornih večini bolj v čisto akademskih frazah o koristnosti samouprav ko na podlagi splošno koristnih dejstev.

Prvi opoicijski govornik je bil včeraj čakovski poslanec dr. Odič, ki je grajal nepotrebno in nesorazmerno povišanje proračuna in pa zelo v oči

padajoče dejstvo, da skupščini ni predložen tudi obračun za nazaj, tako da ne more presoditi, kako je oblastni odbor gospodaril z zaupanim mu davčnim denarjem. Letošnji proračun se je še poslabšal v tem oziru, ker posamezne postavke niso več specificirane, temveč kar sumarično navedene, kar daje možnosti za zlorabe. Razdelitev podpor se ni vršila objektivno in enakomerno, dasi je to oblastni odbor lani obljubil. Klub KDK nima zaupanja v oblastni odbor in bode vsled tega glasoval proti proračunu.

Drugi govornik, oblastni poslanec Lovro Petovar je tudi v daljšem, temeljitem govoru obravnaval oblastni proračun. Opozicija je stavila po njem v finančnem odboru celo vrsto podrobnih predlogov, ki so bili v zahvalo za dosedanje lojalno sodelovanje opozicije vsi zavrnjeni. Oblastni odbor je zvalil večino oblastnih davščin direktno ali indirektno na obrt, trgovino, industrijo in vinogradništvo, dasi je mariborska oblast jedna izmed najbolj vinorodnih v državi in so dohodki iz vinogradništva eksistenčno vprašanje skoraj polovice njenega prebivalstva. Klerikalna večina znova obdačuje vino v trenutku, ko mu je cena padla skoraj za polovico. Obdačenje vina je danes toliko, da bode znašalo v samem Mariboru na liter tri in pol dinarja, torej polovico povprečne nakupne cene. Gospoda od oblastnega odbora se rada sklicuje na visoko obdačenje vina v Avstriji, a ne pomisli, da tam vinogradništvo nima istega gospodarskega pomena kot pri nas in da je vrhu tega trošarina na vino maksimirana. Izgovor, da bode s povišano trošarino zlasti prizadet uvoz vina iz drugih pokrajin naše države, je jalov, ker se pri nas troši največ domačega vina in bode letos tudi cene same ubijale uvoz iz ostalih oblasti. Toda oblastni odbor nam pravi, da kmetovalci dobimo znaten denar iz proračuna, vsled česar moramo tudi kaj plačati. Res pa je, da nas bode posredno zadel največji del vseh oblastnih davčnih in taksnih bremen, poleg tega pa moram konstatirati, da onih 5 milijonov dinarjev, ki pridejo tako ali tako kmetijstvu neposredno v prid, plačamo že sami vinogradniki, ker je oblastna naklada na vino proračunana na 5 in pol milijona dinarjev, ki nam bodo odtegnjeni od vinskih cen. V nadaljnjem svojem govoru kritizira posl. Petovar nameravano malenkostno posojilo za obnovo vinogradov, ker je jasno, da se z jednim milijonom v te svrhe ne da ničesar doseči. Kritizira obdačbo električnega toka, nesigurnost in nedostatke v kmetijsko-pospeševalnem delu in vobče pri uporabi denarja v te svrhe. Večina se mora zavedati, da porablja oblastni odbor ne svoj in ne denar SLS, ampak davčni denar. Opozicija ima pravico do kontrole, kako se s proračunom gospodari. Vidimo pa, da večina te kontrole noče, zaradi česar je naše nezaupanje do oblastnega odbora upravičeno tem bolj, ker imamo slučaje, da so se v lanskem proračunu določeni zneski za podpore kljub dogovoru pristransko razdelili, ker se je dalo na pr. klerikalnemu dijaškemu domu v Murski Soboti 25.000 Din, evangeličanskemu pa samo 5.000 Din. Tudi je v proračunu poleg izrecno navedenih 1.846.100 Din rezerviranih kreditov še skritih v raznih postavkah (na pr. v postavki anuitete in obresti) najmanj poldrug milijon rezervnih kreditov, s katerimi oblastni odbor razpolaga brez kontrole. Ker večina niti v najmanjši meri ni upoštevala upravičenih predlogov opozicije in ker stoji na stališču, da so vse postavke predloženega proračuna nespremenljive, naj se nas prihodnje leto povabi samo za en dan, da bomo samo priki-mali predlogom večine. V imenu kluba odklanjam proračun.

Debata, katere so se udeležili še drugi poslanci manjšine kot Grčar, Möderndorfer, Mühleisen dopoldne, popoldne in večer, je končala s sprejetjem proračuna brez sprememb po načelu: oškodujmo makari tudi lastne volilce, samo da ne bode imela prav napredna opozicija!

*
V današnji seji oblastne skupščine so bile urejene, naravno po okusu večine, nekatere manjše zadeve. Izvoljen je bil upravni odbor nove oblastne hranilnice (sedanje Južnoštajerske hranilnice), v katerega so bili izvoljeni štirje klerikalci, mariborski notar dr. Bartol, mestni knjigovodja Barle, urednik »Slov. Gosp.«, Hrastelj in trgovec Gajšek — ter dva naprednjaka, dr. Lipold in dr. Odič. (Obsojati je, da ni bil v upravni odbor izvoljen noben član iz spodnjega dela oblasti, ki je vendar sam ustvaril Južnoštajersko hranilnico. To je na eni strani netaktnost, na drugi pa bode to v škodo dosedanjemu delokrogu hranilnice.)

Razširjajte „Novo Dobo“!

Oče Kondelik in ženin Vejvara

Češki spisal Ignát Herrmann.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Medtem ko je bil oče Kondelik gotov z zajutrekom, je nekoliko bral in se odpravljaj z doma. Z največjo postrežljivostjo mu je prinesla gospa ovratnico, suknjo, zimsko suknjo, klobuk, le da bi ga odpravila. To je izvršno, da oče odide. Ne bo jim v nadlego — to je glavna stvar. Vljudno mu je očistila žametov ovratnik, vtaknila mu konec svilenege robca v žep, podala mu je palico in pripravila ustna za poljub.

»Tak, stari, tak, — pojdi počasi in nikar ne hiti.«

Po soprogovem odhodu je še-le bila gospa Kondelikova v pravem svojem elementu. Gonila je Pepico od skrinje do skrinje, iz kota v kot in jo zopet opominjala:

»Ne hiti tako, dekle — ne utruji se mi že sedaj, da boš zvečer gibčna, da te ne bodo bolele noge prej nego začneš plesati. Zvečer tudi lahko malo namažeš meče z jesihom. To je jako dobro — tudi jaz sem to vedno delala. Po obedu si lepó umij noge — bodo potem kakor z gumije — boš videla — plesala boš kakor po volni. Tako! In vi, Katarina — pojdite sem ...!«

Katarina je sploh letala celo dopol-

dne kakor bi bila neumna. Bila je več na stopnjicah kakor v kuhinji, za reči, ki so bile potrebne. Zakaj, ko se človek pripravlja na tako stvar, še-le vidi, da doma pravzaprav ničesar ni.

Potem je skrbela gospa Kondelikova sama za obed in je velikodušno oprostila Katarino skrbi za ognjišče. Drugače ta dan niso dosti pripravljali. Le na očeta se je spominjala gospa z nekim dišečim koščkom, da bi ga obdržala v dobrem razpoloženju. Ona s hčerjo in Katarino že kako napravi. Saj bo večerja pri »Nagljih« — to se pravi na drugi strani v dolnji restavraciji Meščanske besede.

Tako je potekel dan v stoterih malih skrbih in ob sedmih zvečer je stala Pepica pred velikim zrcalom, pripravljena na boj. Gospa Škrjančeva ji je krasno počesala lase, zadaj lepo zaokrožene, kamor je naložila vso svojo umetnost, zakaj Pepica je imela goste, bogate lase. Sprejaj na levi strani je imela zatakneni dve žareči kameliji — pravi, vtrgani kameliji.

Potem je še »napravila glavo« gospej Kondelikovi. Gospa je sedela v naslanjaču kakor soha, kar je pa nikakor ni oviralo, da ne bi dajala poslednjih svetov in povelj.

»Ali nisi preveč stisnjena, Pepica? — Ali moreš lahko dihati? — Ali ti ne tolče srce? — Dokler je čas — bi se lahko odjenjalo. — Povleci to na desnem boku — dela gube. — Tako. — Katarina, ali ste prav povedala Črvičku, kdaj mora poslati voz? Da bi bil ob pol osmih tu — kaj? No, dobro. — Pa prilijte svetiljki, ko odidemo — in postavite v kuhinji svečo in vžigalice na mizo, da se ne bomo spodtikali, ko se vrnemo. Pazite na vse — zaprite se. — Moj Bog, kje pa hodi oče! Sedaj bi bil že lahko tukaj — da bi šli vsi skupaj ...!«

In prišel je mojster Kondelik. In v tem trenutku je bila tudi gospa Škrjančeva gotova. Gospa Kondelikova je hitro pahnila proč belo rjuho, v katero je bila ogrnjena, da bi ne vzbudilo to soproga h kakim neopravičenim opazkam in ga je pozdravila:

»No, no — če se o volku meniš, pa pride! Ravno kar sem pravila. Tak, stari, na postelji imaš čisto perilo in praznično suknjo ...!«

»Saj jaz ne grem na ples ...!«

»Dobro, stari, vem — ti greš gori, ampak, ko bo odmor, prideš k nam doli v restavracijo, da ne bove sedeli tako zapuščeni pri večerji. Sicer pa jaz pošljem po tebe ...!«

Gospa Kondelikova je stisnila frizerki v dlan poldrug goldinar in jo je spremila do vrat.

Medtem je šel oče Kondelik v spalnico in se je začel oblačiti. Sedaj, ko

je videl hčer in mater v polni paradni, ni mogel, da se ne bi tudi sam »postavil«. Čez kakih deset minut se je pojavil zopet v obednici, v obleki, ki ni delala sramote njegovi ženi in hčerji.

Kazalec na uri v obednici je kazal ravno pet minut po pol osmih, ko se je povrnila Katarina, ki so jo poslali pred hišo, in povedala, da je voz ravnokar prišel.

»Ali je Črviček poslal »fajton« je vprašala gospa Kondelikova.

Katarina sicer ni vedela, kaj je to »fajton«, vendar je pritrdila:

»Kočija je zelo »nobel«, milostljiva gospa!«

In rodbina Kondelikova — Pepica naprej, roditelji za njo — je odhajala skozi vrata. Gospa Kondelikova je dobro pazila, da bi stopila z desno nogo. Ni bila prepričana, ali si je hčer to zapomnila — pa je storila ona namesto nje.

»Hvala Bogu!« je vzdihnila Katarina, ko se niso več slišali koraki gospe na stopnjicah. Cele noge me bolijo. Ako bi se jaz takole pripravljala na muziko — to bi bil res bogpomagal!«

V Kaskovem salonu je bilo še precej mrzlo, kakor je navadno vselej splošnega plesnih sobanah, predno se peč pošteno razgreje in predno podeli mladina, od plesa in zabave razgreta, svojo toploto mrzli atmosferi.

V sprejemni predsobi in obenem garderobi, ki je bila oddeljena od ce-

Lika je govorila.

V središču kršne Like, v starodavnem Gospiću se je vršil včeraj velik manifestacijski shod KDK, ki se ga je udeležilo okrog 10.000 ljudi. Ker je Gospić malo podeželsko mesto, ga je včeraj naval zborovalcev iz cele Like dobesedno preplaval. Shod se je vsled velike množine naroda moral vršiti pod milim nebom. Kakor je bilo celo mesto okrašeno z zastavami in cvetjem tako je bil pester tudi pogled na zbrano množico s stotinami hrvatskih in srbskih zastav, okrašenih vozov in okinčanih konjev. Govorila sta Svetozar Pribičević in dr. Vladko Maček. Kakih posebnih političnih izjav nista podala, pač pa sta oba povdarjala potrebo sloge vsega prečanskega ljudstva. Ta mir je skoraj v čudnem nasprotju z govorom podpredsednika HSS Josipa Predavca v Splitu, kjer je zatrjeval, da o kaki »sporazumaški« politiki ni niti govora in da »može biti samo jedna slobodna in samostalna odluka hrvatskog naroda.«

Akcija inž. Miloša Savčića za sporazum z Beogradom.

Včeraj dopoldne se je vršil sestanek med ministrskim predsednikom dr. Korošcem in inž. Mil. Savčićem, ki se že dolgo časa trudi, da bi našel pametno podlago za sporazum med Beogradom in KDK. Savčić je inace ugleden beograjski pristaša SDS in se misli, da se z njegovo akcijo strinja precejšnji del pristašev SDS kljub temu, da mu stranka ni dala nobenega mandata za pogajanja. O sestanku med dr. Korošcem in Savčićem je bil izdan sledeč komunikat: »Danes, 11. tm. sta se ob 10. dopoldne sestala v predsedništvu vlade predsednik dr. Korošec in g. Miloš Savčić. G. dr. Korošec je v imenu četverne koalicije sporočil g. Savčiću, da so vse štiri stranke koalicije za vsak sporazum, ki ima za cilj ojačenje naše države. Pooblastil je g. Savčića, naj to sporočilo in razgovore, ki jih je vodil s šefi posameznih strank, uporabi po svoji presoji.« Komunikat kaže, da je za enkrat dosežen prvi stik, ki je pa seveda tako rahel, da ga lahko vsaka sapica uniči. Po poročilu današnjih »Novosti« misli inž. Savčić svojo akcijo nadaljevati.

Veliko zanimanje za vlado Kmečke demokracije v Romuniji.

V petek popoldne se je zbrala velika množica ljudi pred kraljevo palačo v Bukaresti in je čakala, da pride Maniu v avdijenco k regentskemu svetu. Znano je bilo, da liberalac Titulescu ni mogel sestaviti nove vlade in da pride sedaj na vrsto vodja kmečke demokracije Maniu. Prišel je ob 4. uri peš iz kraljeve palače in hotel neopazeno vstopiti, toda ljudje so ga spoznali in burno aklamirali. Njegova avdijenca je trajala dve uri, vseeno pa so ljudje nanj čakali. Ko je ob 6. uri došel iz avdijence z mandatom za se-

stavo vlade, je nastalo silno navdušenje. Nesli so ga na ramenih v klub narodne kmečke stranke. Isto navdušenje je zavladalo tudi po provinci, osobito v novih pokrajinah. Verjetno je, da je nova vlada danes že potrjena in zaprisežena. Zanimivo je, da sta Maniu in naš Svetozar Pribičević dobra znanca in prijatelja, ker sta skupno delovala v budimpeštanskem parlamentu. Maniu je namreč romunski »prečan«. S tem je petdeset let trajajočega liberalnega režima v Romuniji konec.

Plašče

iz dobrega meltona v vseh barvah
268 Din, modernega meltona
sukna 320, 460, 530 Din, velours
780 Din, ripsa 1350 Din, pliša
1150, 1420 Din, boe sila in crne
170 do 300 Din, kožice in ovrat-
nike 42 do 300 Din, obleke iz
modnega filana 90 Din, barhata
97 do 170 Din, moderne volnene
t.anine 330 Din, kasha 430 Din,
dalje polsvilene, svilene in popelin
obleke, moderne bluze, jutranje
obleke, pižame, nogavice, rokavice,
torbice in sploh vsa damsko kon-
fekcijo v najboljši kakovosti in naj-
cenejše prodaja veletrgovina

R. Stermecki, Celje.

Oglejte si izložbe in ogromno za-
logo. Nakup neprilijen.

Domače vesti.

d V pokoj je stopil srezki kmet, ref. g. Franc Goričan v Celju. Tekom svojega 31-letnega službovanja si je pridobil g. Goričan neveljavih zaslug za povzdigo vseh panog našega kmetijstva. Koliko je prehodil in prevozil od vasi do vasi, od fare do fare, koliko se je imel boriti spočetka s konzervativizmom in nerazumevanjem naših kmečkih ljudi, ravno onih, katerim je hotel pomagati! Uspehi podučnega dela, ki ga opravljajo kmetijski potovalni učitelji in strokovnjaki, se naravno ne poznajo v enem ali dveh letih. Poznajo pa se prav odločno v desetletjih in ako pogleda g. Goričan za trideset let svojega službovanja nazaj, bode imel vsaj to zadostno razlog za sebe, da naše kmetijstvo vendar napreduje. Škoda je, da se naš oblastni odbor, kolikor nam je vsaj znano, ni potrudil, da bi si sodelovanje takega moža še za nekaj let zagotovil! Kajti skušnje in temeljito poznanje gospodarskih in socialnih razmer našega kmečkega ljudstva velja več ko kratek teoretičen in to še — povojni študij! Kljub temu pa upamo, da bomo še duševno in telesno tako čvrstega g. Goričana še mnogokrat videli v krogu onih, ki jim gospodarsko delo med narodom ni samo kako politično sredstvo ali kruh, temveč srčna potreba.

d Rapalski dan. Danes je osma obletnica dneva, katerega je bila podpisana usodna rapalska pogodba, glasom katere smo zgubili 600.000 Slovencev in Hrvatov. Padli so v italijansko sužnost. Na drugem mestu poročamo, kako smo se tega dneva spo-

minjali v Celju. V Ljubljani ste Jugoslovenska matica in Slovenska Straža izdali dva velika umetniška lepaka z naslovoma »Rapallo« in »Ali je to tvoja kultura? Italija?«. No, ministristvo za notranje zadeve, katerega upravlja ministrski predsednik dr. Korošec, je izdalo telegrafično nalog, da se lepaka konfiscirata. Istotako je bil konfisciran letak: »Ali nas čujete, bratje?«. Nadalje je policija prepovedala kres na ljubljanskem gradu in postavitev simboličnega žrtvenika pred univerzo. Ne vemo, če to kaj imponira v Italiji. Doma bi pa vsled takih odredb lahko došlo do nemirov, ki bi lahko zahtevali svoje žrtve in za katere bi končno ne hotel biti nikdo odgovoren.

d Rapalski večer v Celju, ki ga je priredila celjska podružnica Jugoslovenske Matice v soboto, dne 10. t. m. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma, je bil le srednjedobro obiskan. Najprej so zapeli združeni celjski pevski zbori pesem »Oj, trubaču!«. Nato je predsednik JM g. Rafko Salmič v temperamentnih besedah orisal pomen rapalskega dne in povdaril potrebo intenzivnega dela za osvobodjenje zaslužjenih naših bratov. Po pesmih »Na dan, Slovan!« in »Morje Adrijsko« je g. Velušček z občutkom deklamiral Gradnikovo »Ujedinjenje«. Ob koncu so uprizorili učenci meščanske šole Ribičičevo enodejanko s petjem »Dedščina«. Jugoslovenska Matica je zopet na lep in prisrčen način praznovala žalostno obletnico Rapalla.

d Ob rapalskem večeru Jugoslovenske matice so mi rojile po glavi sledeče misli: Matica je nepolitična, odločno patrijotska, nacionalna obrambna organizacija vseh Slovencev in Hrvatov in Srbov s sedežem v Beogradu. Na nepolitičnih, patrijotskih, nacionalnih njenih prireditvah v Celju pa ni Hrvatov niti Srbov, temveč vidiš tam samo Slovence, tisto staro nacionalno gardo, ki je vzrasla in delala v Celju že davno pred vojno. Samo jedno razliko vidi ta stara garda: nemški vladni aparat, garnizija in vse, kar spada k reprezentanci, si je svoj čas štel v čast in samoočelno umevno dolžnost, da ga ni manjkalo ob takih prilikah... Pri nas pa tega aparata, garnizije, vsega, kar reprezentira in predstavlja slavno oblastno »špico«, ni niti na take prireditve, ki jih prireja Jugoslovenska matica. Ali je moralo poteči toliko krvi in se je moralo prestati toliko trpljenja za to, da smo dobili mesto sovražnega režima nacionalno absolutno ravnodušnega? Ali imamo narodno državo radi kakih nacionalnih mehkužnežev?

d Mariborska podružnica Udruženja železniških činovnikov priredi v nedeljo, dne 18. novembra 1928 v Narodnem domu zborovanje, na katerem se bo razpravljalo o položaju visokošolsko in srednješolsko naobraženega uradništva pri državnih železnicah.

d Kolo jugosl. sester v Celju priredi v istem obsegu kakor lani tudi letos božičnico v mestni ubožni hiši. Tudi za letos je odbor v svoji seji vo-

tiral 1000 Din za nakup nekaterih živil. Pred obdaritvijo so bili lani vsi stanovalci pogoščeni s čajem, šartlji, klobasami in kruhom. Nato so prejeli vsak po 1 kg moke, sladkorja, ženske malo kave, — moški tobaka. Najdenček je k temu dobil še novo obleko. Veselje in presenečenje starih revežev, da se jih je nekdo tako nepričakovano in lepo spomnil, je bilo veliko, kar vedeli niso, kako bi se zahvalili. Ker najbrž pričakujejo isto tudi za letos, jim hoče »Kolo« zopet prirediti božičnico in ponesti malo veselja v njih monotono življenje. Saj jih je mnogo, ki so brez lastne krivde v ubožnici, ki so delali vse življenje in na stare dni ostali praznih rok. Prosimo naše sosesčanke, naj se nam pridružijo! Dela je mno in iz več src vre več dobrote in ljubezni.

d Zopetna otvoritev Sokolskega doma v Gaberju pri Celju se izvrši danes zvečer na slovesen način. Po oficijelnem delu prijateljski sestanek v gostilniških prostorih. Vabimo članstvo in prijatelje sokolstva!

d Ljudsko vseučilišče v Celju naznanja vsem udeležnikom radio-tečaja, da se vrši prihodnje predavanje v ponedeljek 12. novembra, ob 20. uri, namesto v sredo kot je bilo prvotno določeno.

d Ustanovitev rešilnega oddelka v Celju. Pomanjkanje take ustanove je v Celju občutno. Članstvo gasilnega društva je radevolje pripravljeno žrtvovati v ta namen svoj prosti čas in nuditi brezplačno pomoč. V dosego tega gotovo le plemenitega in nesebičnega namena pa žal primanjkuje potrebnih denarnih sredstev. Zato bodo v prihodnjih dneh člani gasilnega društva dostavljali spoštovanemu meščanstvu nabiralne pole in je morebitno odmenjeni prispevek le tedaj obvezen, ako bo obliki uspeh nabiranja dovoljen. Celjsko gasilno društvo apelira na celjsko javnost, da se velikodušno odzove predmetnemu vabilu in pričakuje, da bo našlo v sosesčanih razumevanja svojega vsakomur posvečenega dela.

d Aeroklub »Naša Krila«, mestni odbor Celje, podaljša svojo nabiralno akcijo v prid fonda za zgraditev aerodroma in nakup letala radi službene zaposlenosti odbornikov do 18. t. m. in prosi ceni občinstvo za naklonjenost in gnetno prispevanje.

d Na realno gimnazijo v Celju je prestavljen prof. Mavricij Bergant z moškega učiteljskega v Ljubljani.

d Umrl je v celjski javni bolnici 24-letni mizar Franc Rožanc iz Ponikve ob J. ž.

d Današnje delno mrknjenje solnca je pričelo okrog 8.45, doseglo najvišjo fazo ob 9.43, to je, luna je zasenčila okrog 28% solnčne površine, in je nehala okrog 10.50 dopoldne. Mrk se je videl po celi Evropi izvzemši Pirenejski polotok, severozapadni, prednji in centralni Aziji, Indiji in severovzhodni Afriki.

d Iz celjske policijske kronike. Po neverbna. Trgovca g. Fr. Molan je izročil dne 27. oktobra posredovalcu Alojzu Z. iz Dovž v Mariboru 1000 dinarjev, da mu nakupi jabolka in jih pošlje v Celje. Z. je od takrat izginil. V nedeljo, dne 11. t. m. pa je g. Molan opazil Alojza Z. v Celju. Ko ga je pozval na odgovor, mu je Z. odgovoril, da nima denarja in je nato mirno odšel. Posredovalca zasleduje sedaj policija. — Tatvina v trgovini. Dne 9. t. m. okrog štirih popoldne je nekdo ukradel zasebnici Zofiji Menzl v trgovini g. Jos. Zidanška v Sp. Hudičji dežnik, vreden 120 Din. Tatvine je osumljen neki možki, ki je v onem času kupoval v trgovini svetiljko. — Ušel mu je. Delavec Anton Lednik v Gaberju je imel od 29. septembra do 29. oktobra na stanovanju in hrani cinkarniškega delavca Blaža K. Ta je dne 29. oktobra dvignil svojo mezdno v cinkarni in izginil, ne da bi bil plačal Ledniku 550 Din, ki mu jih dolguje za hrano in stanovanje.

d Or-ju-na Mestni odbor v Celju sklicuje redni občni zbor organizacije za soboto, dne 17. t. m. ob pol 20. uri v knjižnično sobo (cercle française) v Narodnem domu. Običajni dnevni red. Članstvo pozivamo na polnoštevilno udeležbo.

1013
d Gospodinje — prepričajte se o izborni kvaliteti pražene kave — fino aromatičnih mešanec tvrdke A. Fazarinc. Celje. Lastna, najmoderneje urejena pražarna.

lega velikega salona s širokim, temnoredčim pregrinjalom, je slavnostno stopalo osmero odbornikov stare garde krožka »Naglja«, ki so bili večinoma v surkah, vendar nekateri tudi v frakih. Vsi so imeli znake svoje zaslužne združitve, v gumbnici dva naglja, belega in rdečega, z iglo pripetega, in poleg tega jim je mahal čez levo ramo belordec trak, kamor je kak izdelovatelj okrasov natisnil srebrne črke: Krožek — Nagelj. Ti trakovi so bili pritrjeni na rami s spono, veliko kakor goldinar, katere srebrni rob je objemal steklen okras: bel nagelj na rdečem polju. Taki znaki, amblemi in monogrami, so pri plesnih slavnostih važna stvar, mnogokrat najvažnejša. »Navadni člani« Naglja, ki niso imeli teh okrasov, so gledali na dekorirane tovariše z gotovo zavistjo v globini duše in le ena misel jih je tolažila: »Čez eno leto — mogoče — bom zopet jaz v odboru.«

V plesnem salonu okoli klavirja je hodil pijanist, suh mož v cesarski sukni, ki je bila umerjena še bolj suhi postavi. Ta mož je vsak trenotek snemal nanosnik z nosa in ga brisal — gotovo že dvajsetkrat. Čez nekaj časa je stopil na podijum in s tenkimi prsti prebiral nekatere tipke, kakor da bi se hotel prepričati, če je klavir dobro uglasen. To ni bil vsakdanji pi-

janist gospoda Kaske — to je bil poseben, od Nagljev pozvan »koncertni vodja«, ki jim je že prej igral in o katerem so bili prireditelji podaljšane ure prepričani, da jim najboljše igra.

Že ob pol osmih so se začele vsipavati v dvorano pozvane dame. Mati in hči — mati in hči — pa tudi mati in dve hčeri. Drugače so bile tu tudi gospodične z gardedamami s prijaznostmi, s takozvanimi izposojenimi, s tetkami, z botricami in s hišnimi sosedami.

Po tri četrt je stopila v predsobo gospa Kondelikova s Pepico. Kakorkoli se je gospa trudila, da bi gledala kar najprijazneje, tako »toplo« kakor je navadno rekla — vendar je imelo nje-no lice nekaj stanovitnega, kakor otrplega na sebi. To je napravila resnost trenutka — gospa Kondelikova je čutila, kako so ji v tem slavnostnem trenutku olesenele mišice na obrazu in kako so ji neubogljive. To se prigodi večkrat ljudem v okoličinah, ko planejo z navajene, vsakdanje poti življenja.

Pepica je ob matirini strani plašno vstopila v salon — skoro tako je šla po njem. Videla je sicer vrsto postav, ki so se priklanjale, videla je ducat glav in obrazov, ducat parov oči, ki so zrle na njo, vendar ni razločila teh obrazov. Slišala je celo skalo glasov, ki so pravili: Moj poklon — poljubim

roko — moj poklon! — vendar ni vedela, katera usta izmed teh govorijo. Bilo ji je kakor začetnici na prizorišču, ki v gleda na stotine glav v gledišču in ne spozna niti ene.

Kakor od nagona gnana je stopila pred materjo v garderobo, da bi odložila plašč in takoj pomagala tudi materi.

Nekdo d odbora je pristopil k nji z belim krožnikom, na katerem je bil plesni program. Priklonila se je lahno in s tresočo roko vzela listek, ki je bil predrt s tankim svinčnikom. In že je bil tu drugi odbornik z drugim krožnikom, na katerem so ležali mali šopki nagljev — simbol današnjega večera. Pepica je vzela šopek in se je zopet priklanjala. Njena pošepetana »Hvala« se je skoro izgubila v tem mirnem šumu, ki je nastal vsled njenega prihoda.

Potem ji je tretji odbornik ponudil roko, da bi jo peljal v dvorano. Oklenila se ga je kakor nevede in z neizrečeno bojazljivostjo je stopala skozi pregrinjalo, ki ga je med tem četrti odbornik kar najbolj široko odgnal.

Prireditelj jo je peljal k stolu pri steni, rekel »Prosim!«, se poklonil in odšel. Pepica se je zavedala vsega še le tedaj, ko je sedela ob matirini strani, in globoko se je oddahnila.

d Kaj je z rapalskimi plakati v Celju? Tudi v Celju so bili nalepljeni veliki spominski plakati Slov. Straže z napisom: »Ali je to tvoja kultura, Italija?« Plakate je nekdo strgal. Ko smo vprašali na policiji in na glavarstvu, ali so bili ti plakati tudi v Celju konfiscirani, nihče ni nič o tem vedel. Ali ne bi bilo mogoče dognati, kdo je potem te plakate odstranil?

d Popravila snežnih čevljev in gatoš izvršujejo sedaj tudi v Celju čevljarji mojstri po najnovejšem amerškem sistemu.

d Skandalozno stanje poti in ceste na Stari grad. Prejeli smo sledeči dopis: Cel svet ve, tuji še bolj ko domačini, da je celjski Stari grad poleg svoje zgodovinske znamenitosti jedna od najlepših razglednih točk ne le v Sloveniji, temveč sploh v naši državi. A ta razgledna točka je le težko dostopna, ker nihče ne skrbi za to, da bi se pot in pa cesta na Stari grad popravila. Okoliška občina se ne zane, celjska mestna občina tudi ne, okrajni zastop ne in nikdo, dasi so posestniki na Starem gradu sami ponujali material in delavce za zgradbo ceste in poštenega pota. To je brezbrzičnost, kakršne smo zmožni menda samo mi prekulturni Slovenci!

d Desno roko si je strla zadnji teden na temnem hodniku gđ. Marija Balogh. Za njo pomenja to tem težji udarec, ker se mora preživljati s poučevanjem klavirja.

d Sestanke sokolskih delavcev na Laškem. Včeraj se je vršilo v Zdraviliškem domu na Laškem zborovanje delegatov iz sokolskih žup: Ljubljana, Kranj, Maribor, Celje, Novo mesto in Zagreb. Na važni sokolski sestanki so poslala številna sokolska društva svoje delegate. Zbor se je dotaknil vseh ovir, ki zadržujejo zadnje čase uspešni sokolski pokret. Storjeni so bili odločni, soglasni sklepi, kako naj se odstranijo ovire in izvedejo ukrepi za poživljenje sokolskega dela. Od izvestnih strani se očita, da so se sokolske ideje preživlje. Smešen očitek! Kriza nastopa samo v onih društvih, kjer ni dovolj sokolskih delavcev, ki bi dobili svojo sokolsko šolo — v telovadnici! Na zboru se je poudarilo, da se mora težišče sokolskega dela prenesti v telovadnico! Zborovanje je vodil starosta JSS br. Engelbert Gangl. K debati so se oglašili gg. dr. Drnovšek iz Laškega, dr. Fux, dr. Murnik, Ante Brozović iz Zagreba, Lubej iz Ljutomer, ravn. Smertnik iz Celja, Sajovic iz Kranja in drugi. Posamezni župni delegati so podali prav izčrpna poročila o gibanju v svojih društvih, posebno za ljubljansko župo je podal zanimivo bilanco g. Stane Flegar. — Značilno za zborovanje je dejstvo, da so zbrani delegati sprejeli vsak stavljeni predlog in s tem dokumentirali enotno mišljenje in bratstvo, ki preveča naše Sokolstvo.

d O letošnji vinski trgatvi poročajo iz Ljutomer, da so nekaterniki prenehali še le zadnji teden trgati. Množina zadovoljuje, tudi kakovost ne bode slaba. Cene kot povsod: slabi mošči 4 do 5 Din, dobri mošči pa imajo isto ceno kot lani.

d Železniška nesreča. Vsled trenutne pozabljivosti prometnega uradnika sta na postaji Novska zavozila dva tovorna vlaka drug v drugega. Poškodovan ni bil od obojega nikdo, pač pa je materialna škoda zelo velika.

d Žitnih kav je več vrst. Žika je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime »Žika«.

d Velika poneverba. Inkasator trdke Koloman Benčević in sinovi v Slav. Brodu je poneveril trdki 200.000 Din in pobegnil. Nekaj dni se je skrival v okolici, na to pa se je sam javil sodišču v Slav. Požegi.

d Volkovi so se pojavili v občini Triljevo nad Splitom. Poklali in raztrgali so v jedni noči 37 ovac. Prebivalstvo zahteva prireditev velikega lova na volkove.

d Novo protestantsko cerkev so včeraj blagoslovili v Št. Tiju nad Mariborom. Za to cerkev so darovali celjski protestanti lepo vsoto 20.000 Din.

d Skromnega in tihega narodnjaka, župnika Leopolda Vozliča so pokopali te dni pri Mariji Snežni na Velki. Blagi pokojnik je bil do prevrata župnik v Špiljah in je skušal tam s svojimi skromnimi sredstvi navzlic velikemu

nemškemu pritisku ohraniti slovenski element. Ko smo morali vsled določb mirovne pogodbe Špilje sprazniti, so ga Nemci napadli ponoči v župnišču in so ga s silo iztirali v sosedni župnišču slovenski št. IIj. Se obuti in obleči se mu niso pustili. Njegovo imetje so pokradli in tudi uničili, tako da je bil ubogi župnik brez vsega, dokler mu niso prijatelji pomagali in dokler ni dobil fare pri Mariji Snežni. Bil je evenski rojak. N. v m. p.!

d Cene za seno in slamo v Mariboru. V soboto 10. novembra je bilo pripeklanih na mariborski trg 8 vozov sena in 4 vozove slame. Cene: 140—150 dinarjev za seno, 60—70 za slamo.

d Nova uredba v samoupravni živilozdravniški službi je bila v soboto soglasno sprejeta v mariborski oblastni skupščini. Oblastni živilozdravniki bodo nastanjeni v Kozjem, Slov. Bistrici, v Št. Jurju ob J. ž., pri Sv. Lenartu, v Braslovcah, v Šoštanju, Rogatecu, Ormožu, Gornji Lendavi in Dubrovi v Medjimurju.

d O bodočnosti našega hmeljarstva piše v ljubljanskem »Jutru« nek dopisnik iz Savinjske doline: »Prehajamo v težke čase nadprodukcije hmelja. Le neugodnemu vremenu je pripisati, da že letos ni zrastle na svetu 300.000 do 400.000 starih stotov hmelja preveč. Kakor hitro bo nastopila normalna letina, se bo to sigurno zgodilo ter se bo komaj prvovrstno češko, nemško itd. blago brez večje izgube vnovočilo. Gostiti nade na ušiva, mokra in suha leta, znači, staviti na kocko vse svoje s trudom pridobljeno premoženje. To je hazardno gospodarjenje, ki vodi prej ali slej do poloma. Čehom kakor tudi Nemcem, ki so letos dosegli še vedno 50% cen najboljših minulih let, ni potreba zaenkrat omejevat nasadov. Vojvodinci so pa toliko zagrizeni v svoje hmeljarstvo in imajo tako bogate vire v svojem poljedelstvu, da lahko vzdrže leta krize, ki je že pred durmi. Še v dobrih letih so Savinjsčani zlezli globoko v dolgove, ko so investirali denar v zboljšanje domov in gospodarskih poslopj. Avtomobili, motorna kolesa, razkošje v obleki in hrani ter vrste veselice so žrle denar v sigurni nadi, da bo hmelj vedno vsaj po 100 Din. Žal, je vse to, vsaj za enkrat, minilo. Treba bo pravočasno omejiti preobširne hmeljnice, na ozemlju pa, kjer rase le slabo blago, je treba hmelj sploh opustiti. V letih pomanjkanja hmelja smo zamudili ugoden trenutek, da se uveljavimo z izvrstnim savinjskim blagom na svetovnem trgu. Šteli smo le tisočake, nihče pa ni skrbel za bodočnost, nihče pripravljal tal za prodajno organizacijo. Eden je bil, ki je to uvidel in skušal izvesti, vendar pa se je posrečilo združenim močem, ga pravočasno ubiti. V bodočih težkih letih, ko bodo glave bolj vedre, moramo izdelati lep, prožen zakon o obveznem označevanju in osnovati krepko prodajno organizacijo na zadržni podlagi, da bomo v letih pomanjkanja s krepko gesto si pridobili primerno mesto na svetovnem tržišču. Ker nismo skrbeli v dobrih letih za slaba, pripravimo vsaj v slabih letih temelj za srečnejšo bodočnost. — Hmeljarji, vrnite se, dokler je še čas, nazaj k enostavnemu življenju, da boste v trdem delu preizkušeni znali ceniti vrednote gospodarstva, sicer bo pel boben iz leta v leto glasneje.«

Kino.

Mestni kino Celje. Ponedeljek 12., torek 13. in sredo 14. novembra »Ljubavne noči velikega kneza«. Sedem velikih dejanj! V glavni vlogi George O'Brien. Film sijaja in razkošja, kakor ga še niste gledali! — Vsaka nadaljna beseda odveč, ker se bode vsi osebno prepričali, da je to za vas največje presenečenje. Vsak dan orkester! Predstave vsak dan ob 8.15 zvečer. —

za **smoking**

in promenadne obleke,

črne suknje

in sportne **plašče**

dobite najceneje in v najnovejših vzorcih v novi manufakturni in modni trgovini

Franc Kolbezen, Celje, Prešernova ul. 3

Književnost.

k B. Rotter — Planinski koledar 1929. Po daljšem odmoru zopet Planinski koledar! Da je svojčas prenehala izhajati, je kriva malomarnost planincev, ki so ga sicer naročili, pa ne plačali. Upajmo, da smo se vsi skupaj poboljšali in da bomo vsi brez izjeme kupili ta potreben koledar. Savinjska podružnica je naročila 100 komadov, razpečevanje je prevzel naš neumorni Lipe Vrtovec, drogerija Central. Koledar stane 20 Din. Ker imamo v Celju nad 400 članov, upam, da bodo planinci pokupili vseh 100 izvodov, pričakujem pa, da bo še premalo koledarjev. Zadnja leta so S. P. D. izpraševali planinci, zakaj ni koledarja in da ga zelo pogrešajo na turah. Vsak se je čutil bolj varnega, če je lahko pogledal v koledar, koliko ur hoda je, kakšna je pot. Vse se je našlo, seveda za splošni pregled. Vsebinsa dosedanjih izdaj je precej izpopolnjena. Novi dodatki so: Obmejni promet med Avstrijo in Jugoslavijo, med Italijo in Jugoslavijo, rešilne postaje, varstvo vseh naprav planinskih društev, železniške ugodnosti plan. dr., vozne ugodnosti planincem v Dalmaciji itd. Ocene o koledarju ne bom pisal, ker je ni treba, kajti koledar se je v zadnjih devetih letih s popularnostjo sam najbolje ocenil. Ponovno opozarjam planinke in planince na koledar 1929, naj ga kupujejo v taki meri, da bo naklada komaj zadostovala. S tem bi se mi nekako oddolžili marljivemu gosp. Rotterju za njegovo požrtvovalnost. Eventuelni prebitek izdaje je določen za planinske namene. — Krajnc.

Kmetško nadaljevalno šolstvo.

Jos. Gosak, Teharje.

Oba oblastna odbora, mariborski in ljubljanski, sta začela akcijo za najširšo izobrazbo našega kmeta. Res je, da imamo strokovne kmetijske šole, toda kako malo je tistih srečnih, ki si lahko tam pridobijo znanje in izkustval. Da pa se zanesemo misel za kmetijski napredek v vsako vas, da, v vsako hišo, je mogoče le na ta način, da se na vsaki vaški osnovni šoli ustanovi kmetijska nadaljevalna šola za odrasle »kmečke fante«. Mnogo starejših učiteljev je že dosedaj delovalo za napredek v sadjarstvu, vinogradništvu, hmeljarstvu, kokošijstvu itd. Marsikateri je bil tudi marljiv sodrnik v naših gospodarskih društvih, toda vse to še ne zadostuje. Z veseljem za kmetijski napredek, z ljubeznijo do domače grude, s spoštovanjem do kmetijskega dela moramo prekasiti ves narod! Le ozrimo se po svetu po Avstriji, Češki, Danski, Francoski, pa bomo videli, da imajo tam že davno, kar mi še le snujemo! Zato pa imajo te države tudi kmetijski narod temeljito strokovno izobražen. Strokovni izobrazbi pa sledi tudi blagostanje, ki si ga mi v naših revnih razmerah ne moremo niti predstavljati.

To lepo nalogo hočejo izvesti naše kmetijske nadaljevalne šole, v to svrhu se je izobrazilo že precejšnje število učiteljev, ki hočejo s toplo ljubeznijo v srcu ponesti to lepo zamisel med ves narod. Tudi naše lepo se razvijajoče Sadjarsko društvo bo z razmahom kmetijskega nadaljevalnega šolsiva mnogo pridobilo in gotovo je, da se bo delo našega društva, njegov list in sploh njegovo stremenje razznailo širom naše domovine. Prepričani smo, da bodo te ustanove krepko podprle delovanje obstoječih podružnic in pospeševale ustanavljanje novih.

Dragi sadjar, pozanimaj se, ako so v tvoji vasi dani pogoji za ustanovitev kmetijske nadaljevalne šole, pomagaj jo snovati, opozarjaj nanjo svoje sosed, vpiši vanjo svoje odrasle sinove! Nosil boš potem v svojem srcu sladko zavest, da si tudi ti pomagal pri veliki zgradbi našega kmečkega napredka!

Vse volnene pletenine!

pri
L. PUTAN, CELJE.

IVAN SANCIN:

Nekaj zapiskov iz dobe državnega prevrata v Celju.

(Dalje.)

Vsled raznih pomislekov pri nas vjakih in v Narodnem svetu pa nismo takoj dejansko prevzeli poveljstva nad celjsko garnizijo. Vse je nekako viselo in so v tem prešli 29., 30. in 31. oktober. Podpolkovnik Skalicky je hodil od enega do drugega konferirat in vpraševat, kaj naj stori in kako se naj obnaša. Prave avtoritete še na ta način pri vojaštvu ni bilo — in so ta presledek izrabili mnogi nemški in nezanesljivi elementi za razrahljavanje discipline, češ, naj vse propade, če nas ne bo več na površju! Mnogi krivci so med tem pobegnili, na pr. poročnik B. iz Dravograda, nadut nemški nacijsnalec, s katerim so imeli naši fantje poseben račun, dalje zloglasni stotnik Hofmann, ki je dal 1. 1917 ustreliti na tirolski fronti podčastnika Turnška. Meni je bil ta nečloveški slučaj dobro znan, saj sem osebno nesel vse podatke na Dunaj Jugoslovanskemu klubu, da je mogel vložiti tozadevno interpelacijo. Bila je res škoda, da se nismo pravočasno polastili tega moža in mu nismo preskrbeli zaslužene kazni! Uhajalo pa je med tem tudi vojaštvo na svoje domove, vkljub temu, da smo oficirji še bolj pa zavedni naši podčastniki prosili ljudi, naj v tem tako važnem in za celi naš narod usodnem trenutku vzdrže, ne za boj, temveč za varstvo! Toda moštvo je bilo naveličano vojne in pomanjkanja in je odhajalo trumoma domu. Straže so kar naslanjale puške na zid in zgrnile. To je povzročilo dva prav kritična incidenta. Svoje mesto je zapustila straža pri skladišču za smodnik, ki je bil poln municije in razstrelnih snovi. Človek si ne upa niti misliti, kaj bi se bilo lahko zgodilo, ako bi bili za to zvedeli razni prekucuški elementi, ki jih tedaj ni nikjer manjkalo! Istotako je odšla straža od augmentacijskega skladišča na Ljubljanski cesti. V to skladišče pa je bilo potem na Vseh svetnikov dan na vse rano jutro vlomljeno. Podpolkovnik Skalicky mi je poslal že ob pol 7. zjutraj glas, da je augmentacijsko skladišče brez varstva in da so začeli v njem vojniki pleniti. Kaj mi je bilo storiti? Bil sem sicer že designirani poveljnik, a imel še nisem zunanje moči. Rešiti je bilo treba material, ki nam je predvidoma bil nujno potreben in tako sem tekel najprej kar sam k skladišču. Pred Narodnim domom sem pa srečal našega odločnega in zavednega častniškega namestnika Dolinška in sem ga vzel s seboj. Prispela sva še pravočasno. Že onkraj mostu čez Sušnico sva srečala prvo skupino vojakov in civilistov, prihajajočih od skladišča. Tej skupini so sledile druge, dočim so še mnogi »fasali« v poslopju samem. Vseh ljudi skupaj je moglo biti kakih stopenetdeset. Vsak si je nabasal čevljev, bluz, hlače, perila itd., kar je mogel nesti. Z rekim in odločnim glasom sem zapovedal: »Vsi nazaj pred skladišče!« Deloma slaba vest, deloma še vojaška disciplina ste zmagali. Prvi so še poslušali in se obrnili, sledili so tudi drugi. Razume se, da tudi tovariš Dolinšek ni štedil jezika. In tako sva jihi

Pupilarnovarni zavod

Južnoštajerska hranilnica Celje

v lastni hiši, CANKARJEVA ULICA ŠTEVILKA 11, nasproti pošti.

Telefon štev. 93.
Brzjav:
JUŽNOŠTAJERSKA

Za neomejeno varnost vlog
jamčijo ustanovni kraji:
Gornji grad, Sevnica, Šmarje
pri Jelšah, Šoštanj, Vransko
in rezervni zaklad.

Sprejema vloge in jih obrestuje po kolikor
najvišji obrestni meri. — Rentni davek plačuje
hranilnica sama.

Daje hipotekarna posojila in vsakovrstne druge
kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Otvorja tekoči račun za vloge in posojila.

Poštno hranilnični račun
štev. 10.727

Ustanovljena leta 1889
od okrajev:
Gornji grad, Sevnica, Šmarje
pri Jelšah, Šoštanj, Vransko.

za nekaj minut imela pred skladiščem. Nagovoril sem vojake — bili so od raznih branž in stotnij — jim razložil položaj in zaključil nagovor s krepkim vzklikom Jugoslaviji, pri čemur so se mi vojaki pridružili. Seveda sem tudi častno besedo, da dobe vsi oni, ki še za nekaj časa ostanejo pri vojaki, nove monture in čevlje. Pripomnim takoj, da se je to tudi zgodilo. Z Dolinškom sva uspela. Fantje so pustili vse, kar so prejeli, pred skladiščem in so se vrnili v vojašnico. Pred skladiščem je ostala na to oficirsko stražo pod poveljstvom nadporočnika Hafnerja. Na ta način so bile rešene za našo državo milijonske vrednosti v monturah, perilu, orožju, konjski opremi itd. Iz tega skladišča smo pozneje obrekli cel polk, ki je šel na Koroško in smo še marsikaj poslali v Ljubljano.

(Dalje prihodnjič.)

Vidovdanska ustava.

Poljudno-poučna razprava.
(Sestavil dr. Ervin Mejak.)

(Dalje.)

Sreski poglavar je neposredni izvrševalec občega upravnega gospodarstva v srezu in so mu izročeni manj važni posli obče uprave.

Veliki župani in sreski poglavarji opravljajo posle, ki spadajo v njih pristojnost samostojno ter so osebno odgovorni za nje. Njim dodeljeni razni strokovni referenti kakor pravni, tehnični, prosvetni, sanitetni, veterinarski, ekonomski in šumarski ter pomožno osebje, izvršujejo svoje delo po njih navodilih in ob njih odgovornosti. Pač pa so referenti v oddajanju strokovnih mnenj in v čisto tehničnem poslovanju samostojni.

Omenjeno naj še bo, da sme minister za notranje zadeve v večjih srezih za posamezne kraje, ki so zelo oddaljeni od sreskega sedeža, ustanoviti tkzv. sreske izpostave (ekspoziture), v katerih opravlja starejšina te sreske izpostave samostojno vse posle, ki spadajo v pristojnost sreskega poglavarja razen poslov, ki zahtevajo po svoji naravi enotno izvrševanje v vsem srezu.

Končno izvršujejo gotove upravne posle še občine.

Pri tej priliki se poudarja, da razločujemo v vsaki občini *občane in tujce*. Občani so pa domačini, to so one osebe, ki imajo v občini domovinsko pravico in pa občinski sodrugi, ki sicer nimajo domovinske pravice v občini, pač pa imajo v tej kako posestvo, obrt ali podjetje ter plačujejo kak davek. Vse druge osebe v občini imenujemo tujce.

Občino zastopa *občinski odbor*, ki se izvoli v smislu zakona o volitvah v občinska zastopstva iz l. 1922. vsako 4. leto. Občinskemu odboru načeljuje župan ter najmanj 2 občinska svetovalca.

Delokrog občine je dvojen: *lasten ali samostojen in prenešen*.

Lasten delokrog občine obsega one posle, ki občini že po njenem smotru pripadajo, to so vse zadeve, ki se tičejo koristi občine in se dajo v občini sami z lastnimi močmi oskrbeti in izvršiti. V tem smislu spada semkaj: svobodna uprava občinskega premoženja, skrb za osebno in imovinsko varnost, za vzdrževanje občinskih cest, voda, mostov in drugih takih naprav,

dalje cestna, vodna, poljska, tržna, sanitetna, poselska, npravstvena, stavbna in požarna policija, skrb za ubožce in za občinske humanitarne naprave, ustanavljanje in vzdrževanje raznih šol. Občina opravlja v samostojnem delokrogu tudi poravnalne poskuse po svojih zaupnih močeh v gotovih manjših civilnih zadevah ter v zadevah radi razžaljenja časti med prepirajočimi se strankami ter izvršuje tudi prostovoljne dražbe premičnin.

V prenešenem delokrogu pa opravlja občina one posle, ki jih drž. oblast nanjo prenese. Tako vrši razne zadeve vojaškega značaja, izvršuje krajevno-polijsko kaznovno pravico, opravlja razne volilne posle in slinčno.

V izvrševanju krajevne policije sme župan skupno z dvema občinskima svetovalcema kaznovati z globo ali v slučaju neizterljivosti iste, z zaporom, osebe, ki so se pregrešile zoper krajevno-polijske predpise, katere sme izdati v okvirju obstoječih zakonov občinski odbor.

(Dalje prih.)

Šivane odeje

posteljne garniture, zavese itd.

Vam nudi v veliki izbiri in

po nizki ceni

Franc Kolbezen,

Celje, Prešernova ulica 3.

Soba

čedno meblovana, za gospoda ali dve gospodični, s posebnim vhodom in elektr. lučjo, se takoj odda. Eventuelno s hrano. Naslov v upravi.

Učenec

se sprejme takoj pri »Nabavljalni za drugi državnih nameščencev« v Celju.

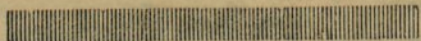
Sprejme se

učenec

s primerno šolsko izobrazbo za pri krojevanje moškega perila. Vpraša se v tovarni perila Karol Pajk, Gaberje.

Moderne tiskovine

vseh vrst: knjige, lepake, letake, pisemske glave, kuverte, vabila i. dr. Vam nudi v okusni izvedbi in po zmerni ceni

Proda se stroj

za šivanje vreč in sedlarsko delo. Metod Žizka, Celje, Glavni trg. 3 4

iz vseh rudnikov in

najboljše vrste

dobavlja in do-

stavlja najcenejše

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Lepa meblovana soba

v parterju, v ulici brez prahu, v bližini kolodvora, se takoj odda. Vpraša se v Aškerčevi ulici 10. 2-3

Oglašujte!

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče »His Master's Voice« in »Columbia« katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.

Novosti

za damske plašče, kostume, obleke itd.
ter največjo izbiro volnenih damskih nogavic
nudi po najnižjih cenah
manufakturna in modna trgovina
Miloš Pšeničnik,
Celje

Ceneno češko perje

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljatelj carine prosto, proti povzetju od 300 Din naprej poštne prosto

Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. — Naročila samo na

BENEDIKT SACHSEL, LOBEZ ŠT. 20 pri Plznu (Čehoslovaška).

Poštne pošiljke rabijo iz Čehoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Zvezna tiskarna v Celju

Lastna knjigoveznica

Izvršuje vsa v njeno stroko spadajoča dela. Ljudske knjižnice imajo pri vezavi popust.